

‘Gaaf u ziffen’

Over kanker, protocollen, liefde en hoop

Colofon

ISBN: 978 94 6365 324 4

1e druk 2021

© 2021, Ivo Lantain

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

‘Gaaf u ziffen’

Over kanker, protocollen, liefde en hoop

Ivo Lantain

Voor mijn lief
Anuscka van der Horst

‘Ik kan u niet meer beter maken.’

‘Nee dokter, ik denk dat u zich vergist.’

INHOUD

1	Engelenmuziek. <i>Hoe een Belgische arts mijn leven redde.</i>	11
2	Wakker gekust. <i>Zonder mijn lief had ik hier niet gelegen.</i>	14
3	De huisarts belt. <i>Een routinecontrole toont een verhoogd PSA.</i>	18
4	Wat komt u eigenlijk doen? <i>Mijn uroloog gedraagt zich vreemd.</i>	21
5	Duizend dagen. <i>Hoe alles begon met een ziekenhuiskus.</i>	24
6	Het komt wel goed met u. <i>De uroloog past haar mening aan.</i>	27
7	Kanker heb je samen. <i>Ook mijn lief moet onder het mes.</i>	30
8	Jingle bells. <i>Hoe ik met kerst de doodsklokken hoor luiden.</i>	32
9	Wisseling van de wacht. <i>De CT-botscan waar ik zelf om vroeg.</i>	37
10	Wachten tot je een ons weegt. <i>De mores van het ziekenhuis.</i>	39
11	In mootjes gehakt. <i>Lijf en leden nucleair opgelicht.</i>	43
12	De mokerslag. <i>De kanker blijkt al uitgezaaid naar de botten.</i>	46
13	Het idee van de kunstheup. <i>Lokale behandeling wordt afgewezen.</i>	50

14	‘U gaat dood aan uw uitzaaiingen.’ <i>De dokter windt er geen doekjes om.</i>	53
15	De buikspreekpop. <i>Rake klappen in het Antoni van Leeuwenhoek.</i>	57
16	Het proto-kul. <i>Statistieken en de patiënt als nummer.</i>	62
17	De wassen neus van Horrad. <i>Een experimenteel onderzoek.</i>	68
18	Blind date. <i>Op zoek naar een arts voor de hormoontherapie.</i>	73
19	Lever en longen. <i>De weke delen als scherprechter.</i>	77
20	Blaffende honden. <i>Plotselinge emoties als bijwerking.</i>	79
21	Heremetiet. <i>Het preventief bestralen van mijn borstklieren.</i>	81
22	Verborgene risico’s. <i>Mogelijke effecten die niet worden genoemd.</i>	85
23	Palliatief. <i>Een duur woord voor stervensbegeleiding.</i>	88
24	Een konijn met koppijn. <i>Herinneringen voor mijn dochter.</i>	91
25	De zuurstoffabriek. <i>Niets zo belangrijk als je immuunsysteem.</i>	95
26	Dansen rond de totempaal. <i>Alternatieve geneeswijzen als ondersteuning.</i>	100
27	Zweefdruppels. <i>Tijd voor het volgende experiment: cannabisolie.</i>	104

28	Tijdsbesef.	107
	<i>Een schildpad van 100 jaar heeft de tijd. Ik niet.</i>	
29	Springkussen.	110
	<i>Terugveren bij de psycholoog.</i>	
30	Gayparade.	115
	<i>Hoe ik mijn verjaardag vier in Amsterdam.</i>	
31	Drie op een rij.	118
	<i>De hormoontherapie slaat aan.</i>	
32	Buitenlandroute.	120
	<i>Een consult in Antwerpen geeft nieuw inzicht.</i>	
33	Het bistrot.	123
	<i>Een fijn gesprek met twee Belgische lotgenoten.</i>	
34	Een halvering van de tumor.	125
	<i>Een glorieuze tussenstand.</i>	
35	Broederdag.	127
	<i>Het verzwegen genetisch paspoort van mijn vader.</i>	
36	Pechcijfers.	131
	<i>Onze geslachtshormonen als staatsvijand nummer 1.</i>	
37	Petje af!	134
	<i>Samen op vakantie met mijn dochter.</i>	
38	Half zon, half schaduw.	138
	<i>We hebben nog wat tegoed samen.</i>	
39	Bloedtransfusie.	142
	<i>Hoe mijn lief 6 liter nieuw bloed kreeg.</i>	
40	Voodoo.	145
	<i>Dreigende melanomen blijven bij mijn lief in de huid prikken.</i>	

41	PSMA-PET-scan.	149
	<i>Voor nader onderzoek opnieuw onder de scan.</i>	
42	Als sneeuw voor de zon.	153
	<i>De uitslag die alles verandert!</i>	
43	De dodenakker en de witte raaf.	156
	<i>De radiotherapeut gelooft er niet in.</i>	
44	Grenscorrectie.	159
	<i>Hoe een uroloog in België wél doorpakt.</i>	
45	Zwarte sneeuw.	163
	<i>Een tumor die weer verdwijnt.</i>	
46	Afscheid.	166
	<i>Het afscheid van mijn uroloog in Nederland.</i>	
47	Top verzekerd.	168
	<i>Toestemming voor een operatie in België.</i>	
48	Van het bed gelicht.	170
	<i>Met de schrik vrij op de dag van operatie.</i>	
49	De dader gearresteerd!	173
	<i>Een operatie met een zeer goede afloop.</i>	
50	De dans ontsprongen.	176
	<i>Zelfs nabestraling blijkt niet meer nodig.</i>	
51	Ode aan mijn verpleegsters.	179
	<i>Zelden zo genoten in een ziekenhuis.</i>	
52	Opgelucht naar huis.	183
	<i>Wat heb ik onvoorstelbaar veel geluk gehad.</i>	
53	Tweeduizend dagen later.	185
	<i>Een PSA van 0.3 en dubbel feest.</i>	

HOOFDSTUK 1

Engelenmuziek

Geen Petrus aan de hemelpoort en geen ontbijt tussen harpspelende engelen. Ik word wakker in een Belgisch ziekenhuis, waar ik zojuist succesvol ben geopereerd. Volgens de artsen in Nederland had dat niet veel zin meer. Ik heb een lange weg moeten gaan om hier te komen, maar het was de reis in alle opzichten waard. Als ringtone installeer ik engelenmuziek op mijn mobiel. Dat vind ik wel toepasselijk.

‘En?’

‘Alles is goed gegaan.’

Als woorden kunnen klinken als muziek, dan hoor ik nu muziek.

Dat ik de hele ochtend onder zeil ben geweest, is nauwelijks nog te merken. Ik ben klaarwakker. Alsof de hypnotiseur met zijn vingers heeft geknipt en mij terugbrengt in het nu. Alle antennes die zojuist nog afgekoppeld waren, functioneren weer haarscherp. Ik hoor het goed: ‘Alles is goed gegaan.’ Als een echo galmt het door mijn hoofd. Van de voorste tot de achterste hersenkwab stuiteret het bericht als een kaatsbal rond.

‘We hebben hard moeten werken, maar het is goed gegaan.’ De chirurg heeft besloten zijn tweede zin iets uit te breiden. Hij kijkt mij aan met een brede glimlach. Op zijn gezicht zie ik een beginnende stoppelbaard. Eigenlijk helemaal niet zoals ik hem gewend ben. De groene operatiemuts op zijn hoofd doet daarvoor denken aan een soort van piratenhoofddoek. Er staat een piraat aan mijn bed! Het schijnt dat hij zich voor operatiedagen wel vaker niet scheert. Misschien uit bijgeloof?

Wat ik in zijn warme, vriendelijke ogen zie is een lange geschiedenis, die eindigt als een krul in zijn mondhoeken. Ter bevestiging knikt hij licht met zijn hoofd. Dit is iets van ons samen. Het heeft mij van heel ver naar hier gebracht. Hij geeft twee amicale tikjes tegen mijn onderbeen. Een soort schouderklopje, maar dan bij mijn voeteneinde. Alsof ik omgekeerd in bed lig. In spiegelbeeld kopieer ik zijn glimlach. Aan deze piraat heb ik mijn leven te danken.

‘Ik zie u straks’, zegt hij. ‘De zuster brengt u zo naar uw kamer.’

Artsen blijven graag bij de feiten.

De rit van de recovery naar mijn kamer voelt als een zegetocht, met mijn bed als een Romeinse strijdswagen. In iedere klapdeur die we passeren, zie ik een triomfboog. Mensen drommen samen langs de route. ‘Het is goed gegaan’, roepen ze mij met gebalde vuis-

ten toe. Juichend laat ik mij rondrijden. Ik weet niet beter of ik zit rechtop in mijn bed, terwijl ik toch echt plat op mijn rug lig. In gedachten voer ik een aritmisch dansje uit.

Ik moet denken aan de Nederlandse artsen die zeiden dat mijn prostaattumor niet meer operabel was. Nog drie tot vijf jaar, was de prognose. Een kwestie van pappen en nathouden. Er moest een engel uit België aan te pas komen om mij te redden van een aangekondigde dood. Alsof vlak voor je begrafenis de deksel van je kist wordt gelicht en iemand beleefd zegt: 'Mijnheer Lantain, u kunt er weer uit komen hoor. Het is allemaal één groot misverstand.'

HOOFDSTUK 2

Wakker gekust

Dat ik in dit ziekenhuis wakker word, dank ik aan mijn lief. Vanaf dag één heeft Anuscka zich ingezet voor mijn herstel. Haar liefde is niet alleen onvoorwaardelijk, maar ook nog eens bijzonder daadkrachtig. Geen moment wijkt ze van mijn zijde. Ze is mijn steun en toeverlaat.

Ook op aarde kun je in de zevende hemel zijn. Wanneer Anuscka de kamer binnengelopen komt, wil ik het liefst in haar armen springen. Daarin ben ik vandaag enigszins beperkt, vanwege een infuus en katheterzak aan weerszijden van mijn bed. Omdat ik naast een algehele narcose bovendien een ruggenprik heb gehad, kan ik mijn benen niet bewegen. Springen wordt dus een beetje moeilijk. Ik sluit mijn lief in mijn armen. Ze kust mij op de mond. Een hemels gevoel. ‘Alles is goed gegaan’ bestaat uit precies evenveel woorden als ‘Ik hou van jou’.

Zij heeft mij naar België gebracht. Daar zijn de nodige gesprekken aan voorafgegaan. Gaan wij ons neerleggen bij een naderend einde, of halen we alles uit de kast? Steeds was Anuscka de machinist die de trein weer in beweging zette. Als de magneet in een trans-

formator voorziet ze mij van stroom. Gek genoeg begon onze relatie ook met een kus in een ziekenhuis. Anuscka was opgenomen in het Diakonessenhuis in Utrecht. Ik was op weg naar een teambuilding in Lumen, België, toen een onzichtbare hand aan mijn stuur trok. Onaangekondigd nam ik de afslag naar het ziekenhuis. Ik wilde haar zien, zonder dat daarover iets was afgesproken. Achteraf bezien een ‘lumineus’ idee. Tot mijn geluk trof ik haar helemaal alleen in een kamer met drie lege bedden en zonder bezoek. Ze was compleet verrast, maar gelukkig aangenaam verrast. Bij het afscheid kusten we elkaar intens en langdurig op de mond. ‘Ik was nog wat versuft van de narcose’, zou ze later met een knipoog zeggen. Ik reed intussen met mijn hoofd in de wolken naar België. Een ziekenhuiskus en België. Toen al lagen die twee dicht bij elkaar.

Zes maanden daarvoor heb ik Anuscka geïnterviewd. Eigenlijk stomtoevallig. We zijn allebei aanwezig bij de make-over van de winnende kandidaten voor de verkiezing van de Afslanker van het Jaar. Anuscka als gewichtsconsulent en eigenares van *Slank en Stijlvol* in Houten, met een cliënt van haar. Ik als pr-manager van een landelijk dieetbedrijf, omgeven door tuttelende visagistes, kapsters, kleur- en kledingstylistes. Dan duurt een dag lang, kan ik je vertellen. Om de verveling te breken, besluit ik Anuscka te interviewen over

haar werk. Een ontmoeting die, met terugwerkende kracht, gemakkelijk niet had kunnen plaatsvinden. Dan waren we allebei gewoon weer naar huis gegaan en was er verder met zekerheid niets gebeurd. In feite is dat natuurlijk ook het mysterie van iedere liefde. De ogenschijnlijke toevalligheid die mensen bij elkaar brengt. In sommige gevallen pakt zo'n ontmoeting wel héél erg gunstig uit.

Anuscka herinnert zich dat als volgt: 'Volgens mij was dat interview gewoon een smoes. We hebben het maar heel eventjes over mijn werk gehad. Daarna kwamen we in gesprek over mijn privé-leven. Waarom weet ik niet meer. Misschien heeft hij daar wel een handje bij geholpen, door zijn vraagstellingen. Dat kan nogal makkelijk bij hem. Hoe dan ook, de volgende dag vond ik een heel lief berichtje van hem in mijn mailbox. Dat emotioneerde mij nogal; hij kan dingen echt mooi verwoorden. Al snel mailde hij iedere dag. Maar verliefd? Nee, ik was midden in mijn scheiding echt niet met andere mannen bezig.' Anuscka en ik zijn onze relatie zodoende niet helemaal synchroon gestart. Waar ik na het interview steeds meer vlinders voelde opkomen, nam Anuscka haar tijd. Gunstige bijkomstigheid is wel dat e-mails met razende vaart verstuurd kunnen worden. Hoe anders was dat in mijn vorige leven, toen liefdesbrieven eindeloos lang onderweg waren met de gewone post. Aanmoedigingen op de achterkant van de envelop met 'Hup postbode, hup' ten spijt, kon je

dan dagen gaan zitten wachten op antwoord. Dat is allemaal niet meer. Anuscka heeft iedere avond een nieuw bericht in haar elektronische brievenbus.

Het doet mij denken aan een van mijn absolute lievelingsboeken, 'Brieven aan Doornroosje' van Toon Tellegen. Dat gaat over de manmoedige en onverdroten pogingen van een prins om de verblijfplaats van Doornroosje te vinden. Deze slaapt ergens in een kasteeltoren haar eeuwige slaap en wacht op de prins om wakker gekust te worden. Maar zo eenvoudig is het allemaal niet. De clou van het verhaal is namelijk dat de ligging van het kasteel volslagen onbekend is, wat het verlangen van de prins om Doornroosje wakker te kussen ernstig in de weg staat. Tussen hoop en vrees schrijft de prins haar dagelijks een brief. In hoge mate vergelijkbaar met de e-mails die ik iedere avond naar Anuscka stuur. In eerste instantie zijn het alleen nog maar dromen. Aan veel meer durf ik eigenlijk niet te denken. Zo'n mooie vrouw ligt ver buiten mijn bereik, zoveel is wel zeker. Ik ben niet meer dan een romantische dwaas.

HOOFDSTUK 3

De huisarts belt

Hoewel ik geen prostaat-gerelateerde klachten heb, besluit ik mijzelf te laten testen. Een beter pleidooi voor preventief testen is nauwelijks denkbaar: mijn PSA blijkt boven de gemiddelde waarden te liggen en dat is aanleiding voor nader onderzoek. Intussen ben ik echter met hele andere dingen bezig.

Ik laat mij testen wanneer twee mannen in mijn directe omgeving prostaat-kanker blijken te hebben. De eerste is negen jaar ouder dan ik. Het betreft mijn oudste broer. De ander is van mijn leeftijd. Net de vijftig gepasseerd. Qua genetisch risico telt een familielid echter voor twee. Meer aanleiding is er niet. Op de dag dat de uitslag bekend wordt, ben ik hier dan ook totaal niet mee bezig. Ik ben onderweg naar het Limburgse plaatsje Stein, om een koperen Aladdin-lampje op te halen dat ik op Marktplaats heb gezien. Binnenkort ken ik Anuscka duizend dagen en om dat te vieren koop ik dit lampje uit Duizend-en-een-nacht. Als ik het ingevoerde adres heb bereikt, doet een tenger kereltje de deur open. We wisselen voornamen uit en ik ga zijn huis binnen. De koffie staat naar goed Limburgs gebruik al klaar. ‘Graag een glas water’, verontschul-

dig ik mij. ‘Ik ben op dieet.’ Dat betekent geen suiker en melk en van zwarte koffie gruwel ik. ‘Ik ben ook op dieet’, zegt Jos. Ik kijk hem verbaasd aan. Ik ben van mijzelf al niet heel groot of zwaar, maar Jos is nog kleiner en uitgesproken tenger. Om niet te zeggen, zo mager als een panlat. ‘Darmkanker’, laat hij zich schijnbaar achteloos ontvallen. ‘Ik heb een aangepast dieet voor mijn chemo.’ Dat noem ik nog eens met de deur in huis vallen. Ik sta nog in de gang of het verdriet van Jos heeft al aangeklopt. Een beetje beduusd loop ik verder.

De vrouw van Jos steekt haar hoofd om de hoek van de halfopen keuken. ‘Ah, dáár hebben we de man van de Aladdin-lamp. Zo romantisch dat u daar dat hele eind voor komt rijden. Ik zei gelijk tegen mijn man: ‘Iemand die zoveel kilometers aflegt om zo’n klein lampje te komen ophalen voor zijn geliefde moet op zijn minst een beetje gek zijn.’ Ik grijns. Ik ben inderdaad een beetje gek. Gelukkig wel. Het is een lief, klein koperen exemplaar. Niet groter dan mijn hand, gemeten van middelvinger tot pols. Er zit een dekseltje op. Als je wilt, kun je hem vullen. Ik bedenk dat de oude Grieken en Romeinen tranenflesjes hadden, waarin ze de tranen konden bewaren voor iemand die zij beweenden. Deze tranenflesjes, fiolen genoemd, konden dan bij de dode worden bijgezet. Met de denkbeeldige tranen van Jos in mijn lampje rijd ik weer

terug naar huis. Deze man heeft geen idee hoelang hij nog te leven heeft. De artsen kunnen hem daarover niets zeggen, maar wat Jos erover vertelt is niet erg hoopgevend. Ik ben blij met mijn lampje, maar de berichten eromheen maken me niet vrolijk.

Ik ben ongeveer een uur thuis als de telefoon gaat. Het is mijn huisarts. Hij laat mij weten dat de gemeten PSA-waarde in mijn bloed te hoog is. PSA staat voor prostaatspecifiek antigeen. In vrije bewoordingen: prostaat slaat alarm. Afhankelijk van de leeftijd ligt een normale PSA-waarde ergens tussen de 0 en de 4. Tussen 4 en 10 is grijs gebied. Boven de 10 willen artsen er meer van weten. Die van mij geeft een waarde van 14 aan. ‘Dat hoeft niks verontrustends te zijn’, zegt mijn huisarts. ‘Het kan ook wijzen op een ontsteking, maar u moet er wel even naar laten kijken door de uroloog in het ziekenhuis.’